

ด่วนที่สุด

ที่ พน ๐๑๐๐/๓๒๓

กระทรวงพลังงาน

ศูนย์เอนเนอร์ยี คอมเพล็กซ์ อาคารบี
ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๙ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง รายงานการแก้ไขปัญหาการรั่วไหลของน้ำมันดิบลงทะเลอ่าวมาบตาพุดและการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ผลการตรวจสอบสภาพแวดล้อมทางทะเลในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง

ด้วยกระทรวงพลังงานมีเรื่องเห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบสถานการณ์และการแก้ไขภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินการรั่วไหลของน้ำมันดิบลงทะเลในพื้นที่ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบและผลการตรวจสอบทางทะเลในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง สรุปได้ดังนี้

๑. ความเป็นมาของเหตุการณ์

เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เวลาประมาณ ๐๖.๕๐ น. อำเภอเมืองระยอง สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ ๖ สาขาระยอง ได้รับแจ้งจาก บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) หรือ PTTGC ว่าเกิดเหตุน้ำมันดิบรั่วออกจากทอรับน้ำมันดิบ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๖ นิ้ว ของเรือขนถ่ายน้ำมันกลางทะเลมายังทุ่นรับน้ำมันดิบ (Single Point Mooring : SPM) ทำให้น้ำมันดิบรั่วไหลลงสู่ทะเลประมาณ ๕๐,๐๐๐ ลิตร บริเวณที่เกิดเหตุอยู่ห่างจากชายฝั่งท่าเรือมาบตาพุดไปทางตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร หรือประมาณ ๑๐ ไมล์ทะเล

๒. การบริหารจัดการเหตุฉุกเฉินและการขจัดคราบน้ำมันดิบในพื้นที่ที่น้ำมันดิบรั่วไหล

๒.๑ การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของ PTTGC และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง โดยทันทีที่เกิดเหตุการณ์ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เวลาประมาณ ๐๖.๕๐ น. PTTGC ได้ดำเนินการหยุดการรั่วไหลทันทีโดยการปิดวาล์วและหยุดขนถ่ายน้ำมัน มีการประกาศเหตุฉุกเฉินพร้อมการตั้งศูนย์ควบคุมเหตุฉุกเฉิน และประสานงานกับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัทในกลุ่ม ปตท. และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลือตามแนวทางปฏิบัติจากการซ้อมแผนฉุกเฉินรองรับภาวะวิกฤต และบริหารความต่อเนื่องของธุรกิจ โดยมีการประสานร่วมกันดำเนินการต่างๆ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- หยุดการส่งน้ำมันและควบคุมสถานการณ์ด้วยการปิดวาล์วทันที เพื่อไม่ให้เกิดการรั่วไหลเพิ่ม
- นำทุ่นกักน้ำมัน (boom) กักคราบน้ำมันไว้และใช้เครื่องมือเก็บคราบน้ำมัน (oil skimmer) เก็บคราบน้ำมันขึ้นไปเก็บในภาชนะบนเรือ
- แจ้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทพเรือภาคที่ ๑ กรมเจ้าท่า กรมควบคุมมลพิษ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อทราบในเบื้องต้นและเข้าร่วมมือในการปฏิบัติการขจัดคราบน้ำมัน
- ใช้เรือฉีดพ่นน้ำยาขจัดคราบน้ำมัน (oil dispersant) จำนวน ๔ ลำ พร้อมน้ำยาขจัดคราบน้ำมันจากไออาร์พีซี จาก SC Management รวมทั้งจาก PTTGC โดยเรือ Uniwise Rayong

๒.๒ การแก้ไขปัญหาในช่วงระหว่างวันที่ ๒๘ - ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖

- บริษัท Oil Spill Response Limited จากประเทศสิงคโปร์ ได้ส่งเครื่องบินพร้อมผู้เชี่ยวชาญ มาให้คำแนะนำและอุปกรณ์ฉีดน้ำยาละลายคราบน้ำมัน
- PTTGC ส่งเรือและเจ้าหน้าที่ไปทำการวางทุ่นดักน้ำมัน ความยาว ๑,๒๐๐ เมตร ห่างจาก ชายฝั่งของเกาะเสม็ด ประมาณ ๑,๐๐๐ เมตร เพื่อป้องกันกรณีที่อาจมีคราบน้ำมันหลุดรอดเข้าไปใกล้ชายฝั่งอีก ชั้นด้วย
- PTT SEAL Group ได้ใช้เครื่องร่อนขนาดเบาจำนวน ๔ ลำ คอยตรวจสอบบริเวณชายฝั่งเพื่อ ถ่ายวิดีโอและภาพนิ่งบริเวณเขาแหลมห้วยและเกาะเสม็ด
- น้ำมันกลุ่มสุดท้ายได้ถูกคลื่นซัดเข้าสู่อ่าวพร้าว ทางทิศตะวันตก ค่อนข้างเหนือของเกาะเสม็ด พนักงานจำนวนกว่า ๓๐ คนได้ใช้อุปกรณ์เก็บคราบน้ำมันโดยทันที
- นายวิจิต ชาติโพธิ์รัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ได้เดินทางไปอ่าวพร้าว และได้ร่วมกับผู้บริหาร ของ PTTGC สั่งการการเก็บคราบน้ำมัน
- กำลังทหารจากกองพันทหารราบที่ ๗ ค่ายมหาสุรสิงหนาท หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน กองทัพเรือ เดินทางมาร่วมสนับสนุนประมาณ ๑๐๐ คน ต่อมา PTTGC ได้นำกำลังคนมาเพิ่มอีกกว่า ๓๐๐ คน และผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ได้ขอกำลังทหารมาสนับสนุนอีก ๒๐๐ คน รวมจำนวนผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดกว่า ๖๐๐ คน
- วางทุ่นกักน้ำมันที่หัวและท้ายอ่าวพร้าวเพื่อป้องกันไม่ให้น้ำมันกระจายออกไปนอกอ่าว พร้อม ทั้งนำเรือไปทำการฉีดน้ำยาละลายคราบน้ำมันเพิ่มเติมที่กลุ่มน้ำมันที่ลอยอยู่หน้าอ่าวขามและอ่าวน้อยหน้า

๒.๓ การแก้ไขปัญหาในช่วงระหว่างวันที่ ๓๐ กรกฎาคม - ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖

มีการทำความสะอาดคราบน้ำมันในทะเล และจัดหาอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดผลกระทบต่อ ประชาชนและสภาพแวดล้อมให้น้อยที่สุดและโดยเร็วที่สุด

๓. ความคืบหน้าการกำจัดคราบน้ำมัน

- สภาพในทะเลและชายหาดเริ่มเข้าสู่สภาวะปกติ โดยยังเหลือคราบน้ำมันบริเวณซอกหินเท่านั้น
- PTTGC ยังดำเนินการทำความสะอาดอย่างต่อเนื่อง โดยมีการใช้น้ำแรงดันสูง ซึ่งสามารถขจัดคราบได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการพลิกทรายเพื่อให้น้ำมันขนาดเล็กทำปฏิกิริยากับแสงแดด และสลายได้เอง ตาม ธรรมชาติ คาดว่าจะสามารถจัดการแล้วเสร็จภายในสัปดาห์ที่สองของเดือนสิงหาคมนี้

๔. คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

PTTGC ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งขณะนี้คณะกรรมการฯ อยู่ระหว่างดำเนินการ ตรวจสอบ คาดว่าจะสามารถรายงานผลให้กระทรวงพลังงานทราบได้ภายในสัปดาห์ที่ ๓ ของเดือนสิงหาคมนี้

/๕. การเยียวยา...

๕. การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

- มีการจัดตั้งคณะทำงานโดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง เป็นประธานคณะทำงาน ขณะนี้มีผู้ร้องเรียนประมาณ ๑,๒๕๐ ราย แบ่งกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบเป็น ๔ กลุ่มหลัก คือ

- กลุ่มอาชีพประมง มีผู้ร้องเรียนประมาณ ๔๐๐ กว่าราย มีผู้ผ่านหลักเกณฑ์การพิจารณาผ่านการตรวจสอบเอกสาร และได้รับอนุมัติจากจังหวัดจำนวน ๑๑๗ ราย โดยจะมีการจ่ายเงินชดเชยในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ จ่ายค่าชดเชยรายละ ๓๐,๐๐๐ บาท (อัตราค่าชดเชย ๑,๐๐๐ บาทต่อวัน x จำนวน ๓๐ วัน)

- กลุ่มผู้ประกอบการโรงแรม และร้านอาหาร มีผู้ร้องเรียนจำนวนประมาณ ๖๐๐ กว่าราย อยู่ระหว่างการเจรจารายละเอียด

- กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบทางด้านสุขภาพ มีผู้ร้องเรียนจำนวน ๑ ราย อยู่ระหว่างการเจรจารายละเอียด

- กลุ่มอื่นๆ ประกอบด้วย อาชีพรับจ้าง ค้าขาย และให้บริการ เช่น รถ-เรือเช่า ก่อสร้าง นวดแผนไทย เป็นต้น อยู่ระหว่างการเจรจารายละเอียด

- PTTGC ได้ร่วมกับจังหวัดระยองจัดทำแผนบูรณาการการฟื้นฟู โดยได้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญระบบนิเวศน์สิ่งแวดล้อมทางทะเลจากประเทศออสเตรเลีย (Marine Expert) เข้าร่วม ประกอบด้วย แผนระยะสั้น ๑ ปี และแผนระยะยาว ซึ่งจะมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อผลกระทบ

๖. การกลับเข้าปฏิบัติงาน (Resume operation)

- อยู่ระหว่างการจัดทำแผนการกลับมาดำเนินการตามปกติ ตามมติคณะกรรมการ ปตท. และ PTTGC โดยก่อนใช้งานจริงจะมีการตรวจสอบระบบท่อและระบบที่เกี่ยวข้อง การเผื่อรั่วของเรือตรวจการณ์ ระบบความปลอดภัย แผนการจัดการหากเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการทบทวนแผนปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

- มีการจัดตั้งคณะทำงานของ PTTGC เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action plan) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในอุตสาหกรรม

- ศึกษาขีดความสามารถและความพร้อมของอุปกรณ์ และระบบที่เกี่ยวข้อง ศึกษาศักยภาพของสมาคมต่างๆ ในด้านการจัดการความปลอดภัย และทบทวนกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุงการดำเนินงานภายใต้ความปลอดภัย

๗. ผลการตรวจสอบสภาพแวดล้อมทางทะเลในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการสำรวจเบื้องต้น ในพื้นที่รอบเกาะเสม็ด ไม่พบคราบน้ำมันบนพื้นทะเล และไม่พบการตายของสัตว์ในแนวปะการัง

- กรมควบคุมมลพิษ ผลการตรวจสอบพบว่าการใช้สารเคมีเพื่อขจัดคราบน้ำมัน เป็นไปตามกฎระเบียบของกรมควบคุมมลพิษ และสารเคมีกำจัดคราบน้ำมันที่ใช้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์น้อย เมื่อเปรียบเทียบกับสารเคมีขององค์กรน้ำมันชั้นนำทั่วโลก

- สำนักวิจัยและพัฒนาประมงทะเล กรมประมง ผลการตรวจสอบพบว่าการตรวจวัดและวิเคราะห์ค่าความเค็ม อุณหภูมิ ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) ออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ค่า BOD ปริมาณสารแขวนลอย (TSS) ปริมาณสารอาหารและโลหะหนักในน้ำ มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

- ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการตรวจสอบพบว่าสารประกอบในน้ำยาละลายคราบน้ำมัน (Dispersant) ประกอบด้วย Kerosene + Surfactant สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ ได้แก่ ปฏิกิริยาโฟโตออกซิเดชัน (Photo-oxidation) และสามารถย่อยสลายทางชีวภาพจนหมดไปได้

- ผศ. ดร.ธรรณ อารังนาวาสวัสดิ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการตรวจสอบพบว่าไม่พบความผิดปกติของปะการัง และสัตว์ทะเลในบริเวณรอบเกาะ เว้นแต่บริเวณอ่าวพร้าว แสดงว่าไม่มีการขยายผลกระทบออกสู่ทะเลบริเวณอื่นนอกจากอ่าวพร้าว

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
โทร ๐ ๒๖๑๒ ๑๕๕๕ ต่อ ๔๑๑, ๔๑๔
โทรสาร ๐ ๒๖๑๒ ๑๓๖๔